

Wprowadzenie

Materiały i opracowania prezentowane w tej książce stanowią część projektu badawczego, realizowanego na zlecenie Urzędu Miejskiego w Katowicach. W 1992 r. decyzją Prezydenta Katowic powołany został Zespół ds. opracowania podstaw polityki miasta w sferze socjalnej, edukacyjnej, kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej. Ze strony Zarządu Miasta Zespołem kierował ówczesny członek Zarządu, obecnie wiceprezydent, dr Adam Kasprzyk. Opracowano szczegółowe charakterystyki tematów będących przedmiotem studiów. Przyjęto zasadę analizy badanych problemów, z uwzględnieniem cech przestrzeni miasta. W Biurze Rozwoju Miasta Katowice, kierowanym przez mgr. inż. arch. Krzysztofa Cichockiego członka Zespołu, przygotowano 17 map tematycznych z obszernymi legendami, ukazującymi przestrzenne rozmieszczenie poszczególnych zagadnień w podziale na dzielnice miasta. Analizy przestrzenne prowadzone były w odniesieniu do struktur geodezyjnych, które, będąc jednostkami agregacji danych statystycznych opracowanych przez Urząd Statystyczny, w swoich kształtach przestrzennych najbardziej zbliżone są do granic dzielnic miasta stosowanych w spisach statystycznych. Wybór tego kryterium podyktowany był względami metodologicznymi badań i stosowanymi zasadami opracowywania danych statystycznych. W tradycji kulturowej Katowic funkcjonują również inne podziały przestrzeni. Dokumentują je między innymi studia zamieszczone w wydanej w 1994 r. pracy pt. *Parafia bogucicka. Tradycja i współczesność*¹. W najnowszych dokumentach Rady Miejskiej wymienia się 22 tzw. samorządowe jednostki pomocnicze, nawiązujące także do istniejących w świadomości społecznej tradycyjnych podziałów przestrzeni miasta.

Całościowe przedstawienie rezultatów omawianego etapu realizacji Projektu opublikowane zostało - w formie powielonego maszynopisu - nakładem Zarządu Miasta w 1994 r.

Drugi etap Projektu polegał na przeprowadzeniu badań socjologicznych, których cel określony został jako uzupełnienie informacji statystycznych i innych danych źródłowych oraz - przede wszystkim - analiza wybranych zagadnień odnoszących się do charakterystyki świadomości społecznej mieszkańców miasta. Przedmiotem badań uczyniono także kwestie rzadziej podejmowane w badaniach społeczności Katowic, dotyczące procesów ruchliwości społecznej i kulturalnej w perspektywie międzypokoleniowej oraz mobilności przestrzennej, w tym regionalnej. Po raz pierwszy poruszono również problem kształtowania się stereotypów i autostereotypów mieszkańców miasta.

Intencją zaprezentowanych w niniejszej książce studiów socjologicznych, wykorzystujących także dorobek pierwszego etapu badań, jest pomnożenie, a zarazem pogłębienie wiedzy o społecznych problemach miasta i cechach jego mieszkańców oraz włączenie się w obchody 130 rocznicy uzyskania przez Katowice praw miejskich.

W imieniu Autorów składam podziękowania wszystkim, którzy przyczynili się do realizacji Projektu badań i publikacji ich wyników.

Wojciech Świątkiewicz

Katowice, dnia 11 września 1995 r.

---

¹ *Parafia bogucicka. Tradycja i współczesność*. Red. W. Ś w i ą t k i e w i c z, ks. J. W y c i s ł o. Katowice 1994.